

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΙΑΚΩΒΟ -Β'-

Ἰωάννου Μπουρδάκου

«ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ ΙΑΚΩΒΟ

Ἠγούμενο τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσ. Δαβίδ τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ»

ἐκδ. «ΤΗΝΟΣ», Ἀθῆναι 2010

«Εἶναι πολύ καλός ὁ κ. Διοικητής», ἀπάντησε ὁ Ἰάκωβος θέλοντας συγχρόνως νά μοῦ ἐρμηνεύσει καί δικαιολογήσει τήν πρωτότυπη προσαγόρευση. Πάλι συμφώνησαν καί οἱ τρεῖς μέ τό συμπαθητικό τους χαμόγελο.

Σηκωθήκαμε, ὁ Ἰάκωβος κι' ἐγώ, χαιρετήσαμε καί βγήκαμε ἀπό τό Γραφεῖο. Αἰσθανόμενοι πολύ ἱκανοποιημένος ἀπό τήν πρώτη ἐπαφή μου μέ τό εὐχάριστο περιβάλλον τοῦ Γραφείου. Στή μικρή διαδρομή πού κάναμε μέχρι τό οἶκημα τοῦ στρατωνισμοῦ, ὁ Ἰάκωβος μέ πράο καί συμβουλευτικό ὕφος, μέ χαρούμενο πρόσωπο πού τό φώτιζε μόνιμα ἕνα ἀγνό μειδίαμα, ζητοῦσε νά μέ πείσει «πόσο καλά θά περάσω στή νέα μονάδα» καί νά μοῦ μεταδώσει τά εὐγενικά του αἰσθήματα πρὸς τόν Διοικητή καί τούς συναδέλφους.

Μέσα στίς ἐπόμενες 15 μέρες ἦρθε καί ἀντικαταστάτης τοῦ Δημήτρη, ὁ Νικολάκης. Ὁ Νικολάκης ἦταν καθηγητής φιλόλογος καί εἶχε μεγάλη ἀδυναμία καί οἰκειότητα μέ τούς Ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς, ἀλλά ἀντιπαθοῦσε τούς ἀριθμούς καί οἱ λογιστικές διατυπώσεις καί πράξεις τοῦ προκαλοῦσαν ἀλλεργία. Ἡ ἐνημέρωση, ἡ προσαρμογή καί ἡ κατάρτιση –τοῦ Νικολάκη καί μένα– στόν τρόπο λειτουργίας τοῦ γραφείου ἔγινε πολύ σύντομα καί διαμορφώθηκαν οἱ ἀρμοδιότητες τοῦ καθενός, μόνες τους καί ὁμαλῶς πρὸς μεγάλη ἱκανοποίηση τοῦ Διοικητοῦ καί τοῦ Ἰακώβου.

Ὁ κ. Διοικητής ἐρχόταν κάθε πρωί, μᾶς καλημέριζε μέ καλωσύνη, τόν ἐνημερώνουμε ἐάν εἶχαμε ἢ ὄχι νεώτερα περὶ τῶν ἀφίξεων τῶν πλοίων, βελτιώναμε καί ὀριστικοποιούσαμε τό πρόγραμμα ἐργασιῶν τῆς ἡμέρας καί κατέβαινε στήν ἀποβάθρα Βασιλειάδη, γιά νά δώσει καί ἐκεῖ τίς τελευταῖες ὁδηγίες, στόν ἐπί κεφαλῆς ἀξιωματικό, τούς στρατιῶτες καί τό ἰδιωτικό προσωπικό. Συνήθως ἐπέστρεφε κατά τίς 12, γιά τήν καθημερινή σύσκεψη προγραμματισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπομένης καί κατά τίς 3 ἔφευγε γιά τό σπίτι του.

Ὁ γράφων, κατά τήν ἀπουσία τοῦ Διοικητοῦ, ἦταν ὁ κατά τεκμήριο ὑπεύθυνος καί ἀρμόδιος ἀναπτύξεως πρωτοβουλίας, σέ περιπτώσεις ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως ἢ ἐκτελέσεως. Ἐπίσης ἦταν ὑπεύθυνος τῆς παραλαβῆς τῶν παραστατικῶν ἀπό τούς ἀρμοδίους τῆς ἀποβάθρας, τήν σύνταξη λογιστικῶν καταστάσεων κατά πλοῖο, εἶδος φορτίου, ποσότητα κ.τ.τ., τό συσχετισμό καί ἐπαλήθευση μέ τό λογιστήριο τῆς στρατιωτικῆς διοικήσεως. Ἡ ἐργασία αὐτή γινόταν, ὅταν σταματοῦσε ἡ δουλειά στό λιμάνι καί συνήθως κατά τίς ἑσπερινές ἢ βραδυνές ὥρες. Ἐπί πλέον ἦταν –ἀλλά τοῦτο κατά συνήθεια– μόνιμος τηλεφωνητής ὑπηρεσίας. Ὡς ἐκ

τούτου είχε εγκαταστήσει και τό κρεβάτι του στό δωμάτιο τοῦ γραφείου και ἡ μόνη ἐξάρτησή του ἀπό τόν στρατωνισμό ἦταν τό συσσίτιο, ἀλλά και αὐτό, ὅπως και τοῦ Ἰακώβου, μᾶς τό ἔφερνε ἕνας στρατιώτης στό γραφεῖο. Ἐπίσης ἀπό τόν κ. Διοικητή είχε ἐφοδιασθεῖ –ό γράφων– μέ ἕνα σημειωματάριο, ὑπογεγραμμένο και σφραγισμένο, και ἐξουσιοδοτηθεῖ νά χορηγεῖ ἡμερήσια ἢ δίωρη βραδινή ἄδεια σέ ὅποιονδήποτε στρατιώτη εἶχε ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία ἐξόδου και δέν ἦταν ἀπαραιτήτος στήν ὑπηρεσία.

Ὁ συνάδελφος Νικολάκης, ἦταν ἄριστος και πρόθυμος συνεργάτης, ὁσάκις ἐζητεῖτο ἡ συνδρομή του ἢ ἡ ἀνάγκη τό ἐπέβαλε. Συνήθως, ὅμως, τίς πρωινές ὥρες δέν ἦταν ἀπαραίτητος κι' ἔτσι ὁ κ. Διοικητής, προτοῦ φύγει γιά τό λιμάνι, τοῦ ἀπηύθυνε τήν ἐρώτηση «Νικολάκη μήπως θέλεις νά πᾶς γιά γαλατάκι;» Ἡ ἐρώτηση αὐτή ἦταν ἐπακόλουθο αἰτήματος, τοῦ Νικολάκη, μιᾶς ἀπό τίς πρώτες μέρες τῆς παρουσιάσεώς του πού γιά νά δικαιολογήσει ἐξοδό του προφασίσθηκε τήν ἀνάγκη νά πιεῖ γάλα. Πρίν τελειώσει τήν κλασική ἐρώτηση ὁ κ. Διοικητής, εἶχε σηκωθεῖ ὄρθιος ὁ Νικολάκης κι' ἐγώ εἶχα κόψει ἕνα φύλλο ἀπό τό σημειωματάριο τῶν ἀδειῶν και τοῦ τό ἔδινά νά τό συμπληρώσει. Μέσα σέ δύο λεπτά, ὁ Νικολάκης, γεμάτος χαρά γινόταν ἄφαντος.

Ὁ συνάδελφος Ἰάκωβος ἦταν ὁ σύνδεσμος τοῦ Γραφείου μέ τίς ἄλλες ὑπηρεσίες τῆς Διοικήσεως. Ἡ παραλαβή και παράδοση τῆς ἀλληλογραφίας, ἡ ἀναζήτηση πληροφοριῶν ἢ διευκρινίσεων ἀπό τά ναυτιλιακά πρακτορεῖα, ἡ ἐπέιγουσα παραλαβή παραστατικῶν ἀπό τήν ἀποβάθρα ἦταν δικῆς του ἀρμοδιότητος. Ἀλλά και ἐργασίες ἐξω ἀπό τή δική του ἀρμοδιότητα ἦταν πρόθυμος και τόν εὐχαριστοῦσε νά ἐκτελεῖ.

Τίς πρώτες μέρες πού ἀνέλαβα ὑπηρεσία στό γραφεῖο, ὁ κ. Διοικητής, σέ ὦρα ἀπουσίας ἀλλά και ἄλλοτε παρόντος τοῦ Ἰακώβου, μοῦ περιέγραψε τόν ἀγνό Ἰάκωβο, τόν προικισμένο μόνο μέ χαρίσματα και προτερήματα, τόν ἀφοσιωμένο μέ εὐλικρίνεια και ἀνιδιοτέλεια στά διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου και τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας και μοῦ ὑπέδειξε, μέ εὐγένεια, ὅτι ὅλοι τοῦ ὀφείλουμε τήν ἀρμόζουσα συμπεριφορά. Ἐπίσης μοῦ ἐμπιστεύθηκε πῶς κάποια μέρα εἶχαν μείνει οἱ δύο τους στό γραφεῖο και ἔπιασαν συζήτηση γιά τήν ἐπίγεια ζωή, τό θάνατο –πού ἐκείνη τήν περίοδο εἶχε κτυπήσει μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ Διοικητοῦ– τήν μέλλουσα ζωή. Τά παραδείγματα και τά ἐπιχειρήματα, τοῦ Ἰακώβου, –συλλογή ἀποσπασμάτων ἀπό τήν Ἁγία Γραφή και ἀπό Βίους Ἁγίων– ἐπέδρασαν ὡς ἀνακουφιστικό βάλσαμο στή θλιμμένη ψυχή τοῦ κ. Διοικητοῦ. Ἡ ἱεροπρεπῆς μορφή, τό πρᾶο και γαλήνιο ὕφος τοῦ Ἰακώβου, ἡ θεοσέβειά του, ἐγέννησαν θαυμασμό στόν κ. Διοικητή και μέσα σέ ἐκσταση ἀπελάμβανε τό θεολογικό κήρυγμα, τοῦ στοιχειώδους μορφώσεως Ἰακώβου και ἐντελῶς αὐθόρμητα τοῦ εἶπε: «Σ' εὐχαριστῶ Πάτερ Ἰάκωβε». «Ἀπό τότε», μοῦ πρόσθεσε, «πίστεψα ὅτι τοῦ ταιριάζει αὐτή ἡ προσφώνηση και μέ εὐλικρίνεια τήν χρησιμοποιοῦ συχνά».

Και ἀπό μένα εἶχε γίνει παραδεκτή ἡ προσφώνηση, ἀπό τήν πρώτη φορά πού τήν ἄκουσα ἀπό τό στόμα τοῦ κ. Διοικητοῦ και τήν ἐπιβεβαίωσε τό ἀθῶο χαμόγελο τοῦ Ἰακώβου. Στή συνέχεια ἡ οἰκογένειά μου και ἀρκετά πρόσωπα φιλικά, ὡς «Πάτερ Ἰάκωβο» τόν δέχθηκαν και κέρδισε ἀπό τήν πρώτη στιγμή τήν ἀγάπη τους. Μέ λίγα λόγια τό οἰκεῖο περιβάλλον τῆς ὑπηρεσίας και τῶν γνωστῶν σπα-

νίως χρησιμοποιούσαμε μόνο του τό 'Ιάκωβε. Όταν μέ ήρεμο ύφος συζητούσε, ή φαντασία του συνομιλητή του, τόν έντυνε μέ τό σεπτό σχήμα του μοναχού.

Δέν χρειάστηκαν περισσότερες από πέντε-δέκα μέρες συνεργασίας και συναναστροφής μου, μέ τόν 'Ιάκωβο, για να βεβαιωθούμε πως είχε δημιουργηθεί μεταξύ μας ειλικρινής φιλία. Η καλοκάγαθος διάθεση από την πρώτη μας συνάντηση, ή έννημέρωση και καθοδήγησή του κέρδισαν την εμπιστοσύνη μου και έκανα και εγώ ό,τι μπορούσε να τον ευχαριστήσει. Σχεδόν όλη τή μέρα οι δυό μας έξυπηρετούσαμε τις υποχρεώσεις του γραφείου, μιās και στό συνάδελφο Νικολάκη χορηγούσαμε τις περισσότερες μέρες ήμερήσια άδεια. Τό πρωινό μας τό περνούσαμε μέ τό νοικοκύρεμα σε φακέλους των παραστατικών της προηγούμενης, τή διεκπεραίωση της αλληλογραφίας, και την προεργασία για την απογευματινή εργασία. Η ικανοποίηση, του 'Ιακώβου, ήταν μεγάλη όταν του έδινα κάποιο υπόδειγμα για να φτιάξει μερικά αντίγραφα, αφού εκείνη την εποχή δεν χρησιμοποιούσαμε, ακόμη, φωτοτυπικά μηχανήματα. Έξαντλούσε όλη την καλλιτεχνική του ευαισθησία, παρ' όλο που του τόνιζα και τό ήξερε κι' εκείνος ότι θά τό χρησιμοποιούσαμε για πρόχειρη έξυπνότητα. Σιγά-σιγά όμως μου απέσπασε τή δουλειά της προεργασίας και ήταν ευτυχισμένος που ή εργασία του μέ διευκόλυνε και περιώριζε τον προσωπικό φόρτο εργασιών μου. Έξελίχθη σε άριστο συνεργάτη και την απογευματινή εργασία την τελειώναμε σύντομα και σωστά. Μετά πήγαινα στό λογιστήριο για ενημέρωση και επαλήθευση και όταν επέστρεφα στό γραφείο, ό 'Ιάκωβος είχε μεταβιβάσει τά διάφορα ενημερωτικά σήματα, τό είχε νοικοκυρεμένο και ή υπεύθυνη εργασία μας είχε τελειώσει, άσχετα αν ήταν απόγευμα ή βράδυ. Στο μεταξύ ή έπειτα από λίγο έφθανε ό Νικολάκης και ή νυκτερινή φρουρά ασφαλείας της Διοικήσεως.

Ανάλογα μέ την ώρα που τελειωνε ή υπηρεσία μας, ρυθμίζαμε και τό υπόλοιπο πρόγραμμά μας. Αν ήταν απογευματινή ώρα ανέβαινα στην Αθήνα –μιά δυό φορές την εβδομάδα– και τουλάχιστον τις μισές φορές μαζί μέ τόν 'Ιάκωβο και πηγαίναμε στό μαγαζί του γαμπρού μου –γνωστό μεγάλο ζαχαροπλαστείο– στην αρχή της όδου Πατησίων. Στο μαγαζί εγώ βοηθούσα λίγο, έποπτικά, στη δουλειά και ό 'Ιάκωβος συζητούσε, στό γραφείο του ζαχαροπλαστείου, μέ τόν πατέρα μου και τόν γαμπρό μου, που τόν αγαπούσαν και τούς έσέβετο. Έγινε φίλος και μέ τούς υπαλλήλους (έξι άριστοι οικογενειάρχες) τούς έπεβλήθη μέ την ιεροπρεπή μορφή του και συμπεριφορά, τούς κατέκτησε μέ την άπλοϊκή συζήτηση και διδασχία του και όταν ανέβαινα μόνος, μέ ρωτούσαν μέ έκδηλο ένδιαφέρον και αγάπη «που είναι ό Πάτερ 'Ιάκωβος;». Αναζητούσαν τόν καλό του λόγο, τό γλυκό του χαμόγελο, την θεολογική του γνώση.